

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/150390>

Please be advised that this information was generated on 2020-09-19 and may be subject to change.

- [f Share](#)
- [Tweet](#)
- [in Share](#)
- [g+ Share](#)

Share

- [f](#)
- [Tweet](#)
- [in](#)
- [g+](#)

[Klik hier om een online kopie van deze e-mail te bekijken](#)

Onder redactie van:

Prof. mr. B.M.E.M. Schols

Prof. mr. W. Burgerhart

Prof. mr. F.W.J.M. Schols

info@biju.nl

AdvoTip
Erfrecht voor de advocaat

2015-02

mei 2015

Wie waakt over de minderjarige erfgenaam? Tegenstrijdig belang wettelijk vertegenwoordiger

Minderjarigen genieten de speciale aandacht van de wetgever. Dit geldt voor het vermogensrecht in het algemeen en het erfrecht in het bijzonder. Boek 4 BW bevat op diverse plaatsen bepalingen gericht op de minderjarige (onbekwame) erfgenaam. Denk aan voorschriften zoals art. 4:15 BW ter zake de vormvoorschriften voor de boedelbeschrijving bij een wettelijke verdeling in combinatie met een minderjarige erfgenaam, de uitoefening van de wilsrechten, art. 4:26 BW, om maar te zwijgen van de verplichte en veronderstelde beneficiaire aanvaarding van art. 4:193 BW.

Interessant is ook het vraagstuk hoe om te gaan met het soms dreigende tegenstrijdig erfrechtelijk belang tussen de ouder en het kind. De ouder die als wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige erfgenaam het bewind voert over het vermogen van die minderjarige erfgenaam, kan in een 'twee-pettenconflict' belanden. Een recente en fraaie algemene beschouwing over dit thema is van J.H.M. ter Haar, *Minderjarigen en (de zorg voor hun) vermogen*, diss. RUG 2013, Boom Juridische uitgevers 2013.

Vandaag aandacht voor zo'n belangenconflict. In de zaak die speelde bij de Rechtbank Midden-Nederland (15 augustus 2014, ECLI:NL:RBMNE:2014:3619) was de minderjarige als enig erfgenaam gerechtigd tot een nalatenschap van circa € 900.000. Ondanks dit enig erfgenaamschap dreigde toch een belangenconflict met de ouder; wat bleek, tot de nalatenschap behoorde een vordering van ongeveer € 400.000 op die ouder.

Dat de kantonrechter werd aangezet om zijn toezichthoudende taak serieus te nemen, zal naar alle waarschijnlijkheid mede zijn veroorzaakt door de door ouder(s) gevraagde

machtiging om de nalatenschap namens de minderjarige te verwerpen. De feiten zwijgen over de achtergrond van dit - gezien de omvang van de nalatenschap - eigenaardige verzoek, maar te vrezen valt dat hier geen nobele motieven maar eigenbelang van de ouder(s) aan ten grondslag lag. Gezien de omvang van de nalatenschap verbaast het niet dat de gevraagde machtiging niet wordt verleend. Als gevolg geldt op grond van art. 4:193 lid 2 BW de nalatenschap als beneficiair aanvaard en moet deze conform de wet vereffend worden, art. 4:202 lid 1 sub a BW. Die taak rust op de ouder(s) in hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordiger(s) van de minderjarige. Omdat de kantonrechter niets merkt van het in gang zetten van de voor de vereffening vereiste stappen, vraagt hij in een brief om nadere informatie. Als deze uitblijft, neemt hij zelf het heft in handen:

'2.3. [...] De kantonrechter acht het niet aannemelijk dat de ouders op korte termijn wel zullen aanvangen met de vereffening van de nalatenschap namens de minderjarige. De kantonrechter is van oordeel dat er binnen afzienbare tijd duidelijkheid dient te komen over de omvang van de nalatenschap van de minderjarige. Daarbij wordt overwogen dat [...] de nalatenschap waarin de minderjarige gerechtigd is mogelijk een (aanzienlijke) vordering op de moeder heeft. Nu de minderjarige, naar het zich laat aanzien, *enig erfgenaam* is van erflaatster betekent dit dat de nalatenschap die de minderjarige – op grond van de beschikbare informatie – toekomt mogelijk van enige omvang is.

2.4. De kantonrechter overweegt dat onder deze omstandigheden *de belangen van de ouders, althans de moeder, in strijd zijn met die van de minderjarige*. Daarom acht de kantonrechter het in het belang van de minderjarige noodzakelijk om op grond van artikel 1:250 BW een *bijzondere curator* te benoemen.

2.5. De bijzondere curator zal ten behoeve van de minderjarige onder meer dienen te onderzoeken:

- wat de stand van zaken is inzake de afwikkeling van de nalatenschap waarin de minderjarige gerechtigd is;
- of er aanleiding is om te concluderen dat er *sprake is van slecht bewind* door de ouders op grond van artikel 1:253j BW, en zo ja, of er aanleiding is om hen daarvoor aansprakelijk te stellen en of hiervoor voorzorgsmaatregelen en/of juridische stappen ondernomen dienen te worden. [...]' (Curs. FH)

De vraag is of ditzelfde actieve optreden van de kantonrechter verwacht kan/mag worden, als een externe prikkel, zoals in casu het verwerpingsverzoek, achterwege blijft. In zijn proefschrift maakt Ter Haar duidelijk dat men ter zake geen overdreven verwachtingen moet hebben. Het kan dan ook geen kwaad om op te merken dat de bijzondere curator van art. 1:250 BW niet alleen ambtshalve, maar ook op verzoek van een belanghebbende benoemd wordt. Die laatste is, zo leert art. 798 lid 1 Rv, degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft. Verdere invulling geschiedt onder meer in de procesreglementen voor personen- en familiezaken. De parlementaire geschiedenis (*Kamerstukken II 1991/92, 22487 nr. 3, p.6*) wijst uit dat de kring zeker niet te breed is:

'Wat er zij van de betekenis van het begrip belanghebbende in de algemene regeling van de verzoekschriftprocedure, voor de familieverzoekschriftprocedure wordt een nadere bepaling van dit begrip voorgesteld om zo de in beginsel ruime kring van belanghebbenden bij deze procedures *enigszins in te perken*. [...] Dit impliceert dat niet iedereen die pretendeert een belang in de zin van betrokkenheid bij (sympathie voor) de zaak te hebben ook in de procedure als belanghebbende zal worden erkend.' (Curs. FH)

Of met 'inperken' bedoeld is om in een casus als de onderhavige een gealarmeerd familielid buiten de deur te houden, zal toch betwijfeld mogen worden. Hoe dan ook, de uitspraak is een fraai voorbeeld van nut en noodzaak van het kantonrechterlijke toezicht op het bewind van de ouders in het algemeen en bij de afwikkeling van nalatenschappen in het bijzonder.

Mr. F.M.H. Hoens

Word gratis abonnee

Stuur door

Boom Juridische uitgevers

Copyright 2015 © AdvoTip | [Contact](#)
Wilt u de Advotip niet meer ontvangen? Klik dan [hier](#)

Hoewel uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *Advotip - Erfrecht voor de advocaat* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.

Boom Juridische uitgevers, Paleisstraat 9, Den Haag 2514 JA, Nederland

□